

ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΔΩΝ

Τὴν 23 Ἰουνίου ὁ κ. Ρενὲ Ρενού, ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης τῆς Γαλλίας, κατέθεσε στὴ Γερουσία ἕνα νομοσχέδιο ποὺ τροποποιεῖ ὄλα τὰ ἄρθρα τοῦ Ἀστικού Κώδικα τὰ σχετικὰ μὲ τὴ νομικὴ θέση τῆς παντρεμμένης γυναίκας.

Ἔτσι: θὰ καθιερωθῆ καὶ στὴ Γαλλία ἡ πλήρης ἰκανότης πρὸς δικαιοπραξίαν τῆς παντρεμμένης ἐνῶ ὡς τώρα καμμιά σχεδὸν πράξη τῆς δὲν ἦταν ἐγκυρὴ χωρὶς τὴ συναίνεση τοῦ συζύγου.

Τὰ γαλλικὰ φεμινιστικὰ φύλλα, ἂν καὶ κάπως ἀπογοητευμένα γιατί τὶς ἡμέρες ἀκριβῶς ποὺ γίνεταν λόγος γιὰ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα ἐπήρασαν μόνο τὴν ὑπόσχεση γιὰ τὰ ἀστικά, χαιρετίζουσιν ἐν τούτοις τὸ μέτρο αὐτό, ἀφοῦ μάλιστα προέρχεται ἀπὸ τὸν κ. Ρενού, ποὺ εἶναι γνωστὸς ἀντιφεμινιστής.

Ὁ κ. Ρενού στὴν εἰσηγητικὴ του ἐκθεση γιὰ τὸ νομοσχέδιο ἀναφέρει ὅτι ὁ Ναπολεόντιος Κώδικας, ἂν καὶ εἶναι ἀκόμα τὸ πρότυπο τῶν νομοθετικῶν μετρίων, ἀρχισε νὰ γερνᾷ σὲ μερικὲς ἀντιλήψεις του.

Ἰδίως ἔσον ἀφορᾷ τὴ νομικὴ ἀνικανότητα τῆς παντρεμμένης, αὐτὴ ἦταν ἀνέκαθεν παράλογη, ἀφοῦ οὔτε τὸ Ρωμαϊκὸ Δίκαιο τὴν γνωρίζει, σήμερα ὅμως λέει ὅτι «δὲν προσαρμόζεται στὸ σημερινὸ μας πολιτικόν». Οἱ συντάκτες τοῦ Ναπολεοντείου Κώδικα, ἀπὸ ἀντίδραση στὴν κίνηση γιὰ τὴν τελεία χειραφέτηση ποὺ εἶχε γενικευθῆ στὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, ἐθέσπισαν τὸ 1804 μὲ τὴν πῆλ ἀπόλυτη μορφή, τὴ μειονεκτικὴ θέση τῆς γυναίκας, ἀφοῦ παραδέχτηκαν καὶ ὡς νόμιμο σύστημα περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων τὸ **σύστημα τῆς κοινοκτημοσύνης**, ποὺ συγκεντρώνει τὴ διαχείριση κάθε περιουσιακοῦ στοιχείου, ἀκίνητου καὶ τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τὴν προσωπικὴ ἐργασία τῆς γυναίκας, στὰ χέρια τοῦ συζύγου καὶ τὸν κάνει κύριο αὐτῶν τῆς κοινῆς περιουσίας.

Σήμερα ὅμως ἡ γυναίκα ἔχει τὴν ἴδια θέση στὸ γάμο μὲ τὸν ἄντρα, συμβάλλει μὲ τὴν ἐργασία τῆς γιὰ τὴ συντήρηση τῆς οἰκογενείας καὶ κάθε μέρα ἔχει καὶ μεγαλύτερη διαχείριση χρηματικῶν ποσῶν. Ἡ μειονεκτικὴ νομικὴ θέση ὅχι μόνο θὰ τὴν κάνει νὰ ὑποφέρει ἠθικὰ ἀλλὰ θὰ βλαφτοῦν καὶ τὰ οικονομικὰ συμφέροντα τοῦ γάμου.

Ἡ διαχείριση τῆς προσωπικῆς περιουσίας τῆς γυναίκας καθὼς καὶ ἡ ἐξάσκηση τοῦ ἐπαγγέλματός της βρῖσκουν ἐμπόδια τὶς διατυπώσεις ποὺ ζητεῖ ὁ νόμος γιὰ τὴ συναίνεση τοῦ συζύγου.

Ὁ γαλλικὸς νόμος προβλέπει περιπτώσεις ὅπου ὁ ἄντρας εἶναι ἡ σπάταλος ἢ ἀνίκανος πρὸς δικαιοπραξίαν (φρενοβλαδής, φυλακισμένος), οἱ διατυπώσεις ὅμως γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τῆς συναίνεσεως τοῦ συζύγου μὲ ἄδεια τοῦ δικαστηρίου εἶναι τόσες ὥστε συχνὰ οἱ γυναῖκες θὰ ὑποχωρήσουν μπρὸς αὐτές.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι κάνουν ἀναγκαῖα τὴ μεταρρύθμιση τοῦ Ναπολεοντείου Κώδικα.

Σήμερα ὄλα τὰ Ἐυρωπαϊκὰ κράτη ἔχουν καθιερώσει τὴ νομικὴν ἰσότητα τῆς παντρεμμένης ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Βέλγιο, τὴν Πορτογαλίαν καὶ τὴ Ρουμανίαν,

ποὺ τὴν καθιέρωσε καὶ αὐτὴ πρὸ ὀλίγων μηνῶν.

Ὁ κ. Ρενού προσθέτει ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀσχετο μὲ τὴν πολιτικὴ ἐξίσωση τῆς Γαλλίδας καὶ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἔχει τὴ μεγαλύτερη σπουδαιότητα γιὰ τὴ ζωὴ τῆς καὶ ἐκεῖνο ποὺ ζητᾷ ἐπιμόνως, ἐνῶ, λέει, τὴν ψῆφο δὲν τὴν ζητᾷ.

Τὸ νομοσχέδιο καταργώντας τὰ ἄρθρα 213 καὶ ἐπ. τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικα καθιερώνει:

1) Τὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴ συναίνεση τοῦ συζύγου σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν **προσωπικότητά** τῆς: δηλ. καταργεῖται τὸ ἄρθρον περὶ τοῦ καθήκοντος ὑπακόμης «στὸν ἄνδρα.» Αὐτὸ **συνεπάγεται τὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναίκας νὰ ἐξασκήσει κάθε ἐπάγγελμα χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ συζύγου.** (Τὶ νὰ φρονούν ἄραγε τὰ μέλη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικού Κώδικα γι'αυτοὺς τοὺς «νεωτερισμοὺς» τῆς συντηρητικῆς Γαλλίας, ποὺ ἐν ἔτει 1932, ἔταν ἐμεῖς καταργοῦμε τὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναίκας νὰ ἐξασκήσει ἐπάγγελμα;) αὐτοὶ τὴν καθιερώνουν ἐπειδὴ ὑπῆρχε ἀπὸ τὰ 1804.

Καταργεῖται ἐπίσης ὁ **ἐλεγχος τῆς ἀλληλογραφίας τῆς γυναίκας ἀπὸ τὸν ἄνδρα**, καὶ δίνεται στὴ γυναίκα ἡ ἐλευθερία νὰ ζητᾷ τὴν **ἐκδοσὴ τοῦ διαβατηρίου** τῆς ἢ **ἄλλου πιστοποιητικοῦ ταυτότητος.**

2) Τὸ νομοσχέδιο καθιερώνει καὶ τὴν **οικονομικὴ ἐλευθερίαν** τῆς γυναίκας, δηλ. θὰ μπορῆ τώρα νὰ ἀποδέχεται δωρεὰ ἢ κληρονομία, νὰ ἀνοίγει λογαριασμὸ σὲ Τράπεζα, ἢ ἀσφαλιστικὴ ἐταιρία, νὰ ὑπογράφει ἐξοφλητικὰ ἀποδείξεις. Μπορεῖ ἐπίσης νὰ πουλεῖ καὶ νὰ ἀγοράζει ἢ νὰ ἀνταλλάσσει κινητὰ ἢ ἀκίνητα, νὰ ὑπογράφει συναλλαγματικὰς ἢ ἐπιταγὰς. Τὰ τελευταῖα αὐτὰ μὲ ἐπιφύλαξη ἔσον ἀφορᾷ τοὺς **περιορισμοὺς** τοῦ συστήματος κοινοκτημοσύνης.

3) Καθιερώνεται ἐπίσης ἡ **δικαστικὴ ἐλευθερία** τῆς γυναίκας δηλ. ἡ γυναίκα μπορεῖ νὰ παραστῆ στὸ δικαστήριον ὡς ἐνάγουσα ἢ ἐναγομένη χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ συζύγου.

4) Τέλος δίνεται μὲ ὄρισμένες προϋποθέσεις ἢ ἄδεια στὴ γυναίκα νὰ ἔχει **δικὴ τῆς κατοικία** ὅταν ἐξασκεῖ ἐπάγγελμα ἢ εἶναι ἔμπορος.

Τὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικα ποὺ ἀφοροῦν τὰ κοινὰ καθήκοντα τῶν δύο συζύγων ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν. Ἐπίσης παραμένει ἰσχυρὴ ἢ προτεραιότης τοῦ ἀνδρός 1) στὴν ἐκλογή τῆς κοινῆς κατοικίας 2) στὴν ἀσκηση τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.

Τὸ νομοσχέδιο ἐν τούτοις μὴ θέλοντας νὰ προχωρήσει ὑπὲρ τὸ δέον, ἀφίνει στὸν ἄντρα τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσει ἀπὸ τὸ δικαστήριον τὸν περιορισμὸ μίαν ἢ περισσοτέρων ἀπὸ τὶς πᾶρα πάνω ἐλευθερίας τῆς γυναίκας. Ὁ Γάλλος νομοθέτης φρονεῖ ὅτι ὄλες οἱ γυναῖκες ἴσως δὲν εἶναι ἀκόμη ὄριμες νὰ χειρισθοῦν ὄλα μαζὺ τὰ δικαιώματά τους. Τὸ μέτρο αὐτὸ νομίζει ὅτι θὰ προλάβει ὄρισμένες καταχρήσεις τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ποὺ θὰ παρουσιάσει ἢ πράξει.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 6)

Τροποποιήσεις στο σύστημα τῆς κοινοκτη- μοσύνης. (Régime matrimonial)

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4)

Ἡ ἀρχικὴ πρόθεση τῆς ἐπιτροπῆς ποὺ συνέταξε τὸ νομοσχέδιο ἦταν νὰ μὴ θίξει διόλου τὸ σύστημα τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων, ἀλλὰ ὅσο προχωροῦσε ἡ νομοθετικὴ ἐργασία εἶδε ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ καθιερωθῇ ἡ νομικὴ ἱκανότητα τῆς παντρεμένης γυναίκας χωρὶς νὰ θιχθῇ διόλου ἡ κοινοκτημοσύνη τῶν περιουσιῶν.

Ἀποῦ καθιερώθηκε μιὰ φράξ ἡ νομικὴ ἰσότητα τῶν συζύγων δὲν θὰ ἦταν ἄμεση συνέπεια νὰ καθιερωθῇ καὶ τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα καθενὸς γιὰ τὴ διαχείριση τῆς περιουσίας του :

Ἐν τούτοις ὑπῆρχε καὶ ἀρκετὰ σοβαρὴ ἀντίρρηση ὅτι μὲ τὸ σύστημα τοῦ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν, τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ ἀπαιτῶνται ἀπὸ κοινὲς οικονομίαις τῶν δύο συζύγων ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ γάμος θὰ ἀνήκουν μόνο σέκεινον στοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα θὰ εἶναι συντεταγμένο τὸ ἔγγραφο ἀγορᾶς, ἐνῶ ἡ λαϊκὴ συνείδησις μένα ὀρμέμφυτο αἰσθημα δικαιοσύνης ζητεῖ νὰ εἶναι κοινὰ τὰ περιουσιακὰ αὐτὰ στοιχεῖα.

Γιαυτὸ τὸ γαλλικὸ νομοσχέδιο διεισήγησε τὴν κοινοκτημοσύνη *στὴν περιουσία ποὺ ἀποκτιοῦν οἱ σύζυγοι* μετὰ τὸ γάμο. Ἐν τούτοις ἡ κοινοκτημοσύνη αὐτὴ φαίνεται μόνο ὅταν λυθῇ ὁ γάμος. Ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ γάμος καθένας διαχειρίζεται τὴ δική του περιουσία. Μετὰ τὴ λύση τοῦ γάμου γίνεται ὁ λογαριασμὸς τῶν προσαυξήσεων, μετὰ τὸ γάμο καὶ ἡ ἀνάλογη μοιρασιά (εἰς χρῆμα). Ἐπίσης προβλέπεται ἀπὸ τὸ νομοσχέδιο, ὅτι τὰ δάνεια ποὺ συνήφθησαν γιὰ τὸ γάμο εὐθύνουν καὶ τοὺς δύο συζύγους.

Τὸ προικτικὸ σύστημα ποὺ ὑπάρχει ὡς προαιρετικὸ στὴ Γαλλία διατηρεῖται μὲ τὸ νέο νομοσχέδιο ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἰσχύσει ἡ κοινοκτημοσύνη τῶν μετὰ τὸν γάμο κτηθέντων (acquêts) ὡς προαιρετικὸ ἐπίσης.

Μιὰ τέτια βασικὴ μεταρρύθμιση τοῦ δικαίου δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐπηρεάσει ὠρισμένα κτηθέντα δικαιώματα, γιαυτὸ τὸ Νομοσχέδιο προβλέπει ὅτι ὁ νόμος δὲ θ' ἀρχίσει νὰ ἰσχύει παρὰ 6 μῆνες μετὰ τὴ δημοσίευσή του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

A. Στουδίτου